

ומפיק לברא. אמר ליה: הדא היא דאמר רבי יוחנן: הנמצא ביד גוי כנמצא בפלטיא? – אמר ליה: כן אמר רבי יוסי רבי: והן שראו אותו יוצא ממקילין של ישראל.

חד בר נש בציפורין אזל בעי מויבון קופד מן טבחא ולא יהב ליה. אמר ליה לחד רומי ואייתי ליה. אמר ליה: לא נסבית על כרחיה?! אמר: ולאו בשר דנבילה יהבית ליה?! – רבי ירמיה בשם רבי חנינה: מעשה בא לפני רבי ואמר: לא כולא מיניה מיסור מקילין דציפורין.

אור ל'שרים

ומספרים: חד בר נש בציפורין (עיר בגליל התחתון) אזל בעי מויבון קופד (מקור המילה ביוונית: קופדיון) מן טבחא ולא יהב ליה – אדם אחד בציפורי הלך וביקש לקנות בשר מהשוחט (בבית המטבחים של ישראל שבציפורי) (טבח הוא כינוי לשוחט הבהמה ומוכר בשרה) ולא נתן לו (לפי שהיה שונאו). אמר ליה לחד רומי ואייתי ליה – אמר (האדם ההוא) לו לרומאי אחד (שיביא לו בשר מהשוחט) והביא לו. אמר ליה: – אמר לו (האדם ההוא לשוחט): לא (ב'שרידי הירושלמי': 'ולא') נסבית על כרחיה (צריך לומר: 'על כרחך')? (בתמיהה) – וכי לא לקחתי (ממך בשר) בעל כורחך (למרות רצונך, שהביא לי ממך הרומאי ההוא). אמר – השוחט לאדם ההוא: ולאו בשר דנבילה יהבית ליה?! (בתמיהה) – וכי לא בשר של נבילה נתתי לו (לרומאי ההוא)?! (הרי נתתי לו בשר של נבילה, ובשר זה הביא לך) – רבי ירמיה (מגדולי אמוראי ארץ ישראל בדור השלישי והרביעי) אמר בשם רבי חנינה (בר חמא, אמורא ארץ ישראל בדור הראשון): מעשה – המקרה הזה, בא לפני רבי (רבי יהודה הנשיא, תנא בדור החמישי) ואמר – פסק הלכה: לא כולא מיניה מיפור מקילין (מקילין) דציפורין – לא הכל ממנו (אין הכל תלוי בו) לאסור את בית המטבחים של ציפורי (אין השוחט הזה נאמן לומר שנתן נבילה לגוי, כדי לאסור בשר היוצא מבית המטבחים של ציפורי באותו היום מחשש שמא נבילה הוא. ציפורי היתה עירו של רבי, ולכן בא המעשה הזה לפניו).

בבבלי חולין צד,ב-צה,א אמרו: ההוא טבחא (שוחט) דאמר ליה לחבריה: אי הוה פייסת מינאי (אילו היית מתפייס איתי), הוה ספאי (היית מאכיל) לך משור של פטם (בהמה שהואכלה כדי למוכרה לבשר) דעבדי (ששחטתי) אתמל? – אמר ליה: משופרי שופרי אכלי (מחלק יפה יפה שבאותו שור אכלתי). – אמר ליה: מנא לך? – אמר ליה: פלניא גוי זבן מינך (קנה ממך בשר זה) וספא לי. – אמר ליה: תרי עבדי (שני שוורים של פטם שחטתי), וההוא (שור שקנה הגוי) טריפה הוה. – אמר רבי: מפני שוטה זה שעשה שלא כהוגן, (שמכר בשר טריפה לגוי, וגרם להכשיל את חבריו באכילת בשר אסור),

חשובים לא הלכו יחידים בשוק, אלא היו נסמכים על משמשיהם. ליווי של החכם על ידי התלמיד הוא מכלל שימוש חכמים). חמא לחד (ב'שרידי הירושלמי': 'חד') ארמאי מקטע מן פוסיה ומפיק (ב'שרידי הירושלמי': 'ומסק') לברא (כנוסח הבבלי של מסכת שקלים: 'לשוקיה') – ראה (רבי לעזר בירבי חגי) ארמי (גוי) אחד חותך (חתיכת בשר) מן סוסו ומוציא לחוץ (למכור אותו). אמר ליה: – אמר לו (רבי לעזר בירבי חגי לרבי מנא בתמיהה על דעת רבי יוחנן): הדא היא דאמר רבי יוחנן: – וכי זאת היא (המימרה) שאומר רבי יוחנן: הנמצא ביד גוי כנמצא בפלטיא? – והרי ודאי שלא אמר רבי יוחנן את דבריו בכל מקרה שנמצא בשר ביד גוי, שכן יש לחשוש שמא בשר נבילה הוא, כמו שקרה במקרה הזה! ואם כן, באיזה מקרה אמר רבי יוחנן את דבריו? – אמר ליה: – אמר לו (רבי מנא לרבי לעזר בירבי חגי בתשובה על תמיהתו): כן (כך) אמר רבי יוסי (מגדולי אמוראי ארץ ישראל בדור הרביעי) רבי (מורי). – רבי מנא נקט לשון כבוד כלפי רבי יוסי (רבו) (בכתב יד שקלים ובדפוס ונציה הבבלי חסרה המילה האחרונה, אבל נמצאת בכתב יד הבבלי): והן (והם) שראו אותו יוצא ממקילין (צריך לומר כמו ב'שרידי הירושלמי': 'ממקילין') (מקום לשחיטת בקר ומכירת בשר, בית מטבחים (מקור המילה ביוונית: מקילון)) של ישראל – רק אם ראו את הגוי יוצא מבית מטבחים של יהודי ובשר בידו – הבשר הנמצא בידו מותר באכילה, שבמקרה הזה אמר רבי יוחנן את דבריו, שכמו שבבשר הנמצא בפלטיא, אם רוב חנויות העיר מוכרות בשר שחוטה, יש להניח שהבשר יצא מאחת מן רוב חנויות העיר שמוכרות בשר שחוטה, ואין לחשוש שמא בשר נבילה הוא, כך בבשר הנמצא ביד גוי, אם ראו את הגוי יוצא ממקילין של ישראל ובשר בידו, אף על פי שנתעלם הבשר מן העין לאחר מכן, יש להניח שהבשר הנמצא בידו יצא ממקילין של ישראל, ואין לחשוש שמא בשר נבילה הוא. אבל אם לא ראו את הגוי יוצא מבית מטבחים של יהודי – הבשר הנמצא בידו אסור באכילה, מפני שיש לחשוש שמא בשר נבילה הוא.